

Anul I. No. 2

Februarie—1934

Onor Redacția  
Revista "Lauri"  
Str. Armurierilor V. 8  
Medias.



**PRODANOU**



**FRÂNGURELE:**

*Educația e baza societății. Decăderea popoarelor, se datorește, în majoritatea cazurilor, decăderii moravurilor.*

C. A. M.



Revistă literară, artistică și științifică.

Exemplarul lei 4.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

# ROD NOU

## GLASUL NOSTRU.

Suprinși în colțul îndepărtat al Dobrogei, privim cu inima întristată spre celelalte cuiburi de lumină ale patriei noastre. Ne uităm cu lacrimi în ochi împrejurul nostru, unii la alții, îndemându-ne doar din timp în timp, prin cuvintele: „la muncă prietene“!

Părăsiți de frații noștri din celelalte colțuri ale țării ne zbatem din greu, în întunericul Cadrilaterului; precum cei lipsiți, se sbat în bordeiele lor încenușiate. De câte ori, câte unul dintre colegi, nu și-a ridicat glasul tremurând, spre a cere ajutorul camarazilor săi, pentru înființarea unei organizații literare!

Lipsa de interes pentru cultură, pentru progres, domnește în întreg Durostor !

În această stare zacem și astăzi, în acest colț, unde un suflă, o adiere de îmbărbătare cu greu pătrunde !

Din dragostea noastră, a câtorva tineri entuziaștii însuflețiți de frumusețea simțirii românești, pășim pe tărâmurile noi cu gândul curat și cu îndrăzneală, de a deștepta în publicul Durostorean gustul pentru literatura română și de a infiltra sentimente nobile și frumoase în generația de mâine și de a crea un centru, în jurul căruia dorim ca în scurt timp, să se grupeze toți intelectualii dobrogeni, tineri și bătrâni, români sau alte nații, care știu să mănuiască condeiul și să redea gândul lor în vers sau în proză.

Astăzi mai mult ca oricând avem nevoie să ne strângem cu toți la un loc, astfel ca o singură bătaie de inimă să se audă pretutindeni.

Deșteptați-vă la glasul acesta dulce părintesc! Veniți să răspândim lumina strămoșească în rândurile celor de jos.

Veniți să trezim în sufletul cetățeanului român din Durostor, dragostea pentru cultura și interesul românesc.

Vrem să înlăturăm pentru totdeauna, zâmbetul de neîncredere al multora, realizând idealul visat de ani de zile.

Rugăm, ca fii doritori de lumină, pe cei încărunțiți sub povara anilor, care cu o experiență îndelungată în viață, să ne dea sprijinul lor moral și intelectual și să contribuie la înălțarea sufletească a noilor generații. Cerem, vâstărelor tinere de pretutindeni să ia contact cu noi și să se alăture idealului nostru.

Astfel vom putea deștepta în sufletul tuturor dragostea pentru cultura și interesul românesc.

ROD NOU"

## Nocturnă.

*Un vaet strident vântul poartă..  
Se pierde 'npustiu glasul morții,  
Prin volbura neagră a nopții  
Un vaet strident vântul poartă..*

*Se stinge un suflet, se'naltă'la ceruri,  
Ingheață suflarea 'n lugubre,pustii;  
Sub greaua povară de nori plumburii,  
Se stinge un suflet, se'naltă la ceruri..*

*Expiră... Viața pe aripi își ia zborul;  
In albul pustiu înghețat zace;  
Se'naltă un suflet în vecinica pace,  
Și moare pe drum călătorul..*

Laurențiu Georgescu.

## Analiză Literară.

### „MAMA“ de Gh. Coșbuc.

„Mama“ lui G. Coșbuc e poate una din poeziile ce ne-a lăsat întipăriti mai adânci în minte din epoca vagă a copilăriei. Inceputul ei mai ales, are ceva de legendă, decor romantic, prevestitor de mari și neprevăzute întâmplări.

*In vaduri ape repezi curg  
Și vuet dau în cale,  
Iar plopii în umedul amurg  
Doinesc eterna jale.*

Iată atmosfera creată pentruca, cu sufletul neliștit și atent, să așteptăm desfășurarea a cine știe ce tragedii sumbre.

Ne-am aștepta la evocarea unei mori în care să locuiască o vrăjitoare, pentrucă la miezul nopții din apa limpezită a scocului să deslusească tainele viitorului cine știe cărui zaporojean îndrăcit, așa cum în poveștile fantastice ruse, lucrul se întâmplă stereotip. Dar poetul dă și altă semnificație decorului:

*Pe malul apei se'mpletesc  
Cărări ce duc la moară—  
Acolo, mamă, te zăresc  
Pe tine 'ntr'o căscioară.*

Și pastelul care începuse prin indentificarea exteriorului casei părintești, se continuă, și astfel noi vedem în casuță, lângă vatră, pe mama mâhnită a poetului și pe cele două surori mici, care îl știu numai din nume. Interiorul acela sărăcăcios, în care:

*Pe vatra veche ard,  
Pocnind din vreme'n vreme,  
Trei vreascuri rupte dintr'un gard,  
Iar flacara lor geme:*

e plin de tristeță, căci lipsurile și așteptarea și-au țesut pânze pe fețele întunecate ale celor trei suflete ce veghează

Mama toarce cu gândul aiurea, rupe firul și-l încurcă, una din fete povestește „un basm cu pajuri și cu zmel“, dar preocupări de altă dată și alte locuri frământă mințile lor.

Și mama atât era de cufundată în gândurile sale încât aleargă la geam să vadă cine e. Plin îi era gândul de fiul ei de îndepărtare încât crezuse că aieva el a bătut cu degetul în geam.

Și fetelor nevinovate și mirate ea le spune:

*...Mai știu și eu la ce gândeam?  
Aveți și voi un frate...  
Mi s'a părut c'oud la geam  
Cu degetul cum bate.*

Și mai departe:

*Așa vrea poate Dumnezeu  
Așa mi-e datul sorții,  
Să n'am eu pe băiatul meu  
La cap, în ceasul morții!*

Copilele adorm: afară e furtună și vremea uricioasă de toamnă întârziată. La căsuța morii singura mama „**inimă pustie**“ plânge în taina nopții copilul care nu se mai întoarce.

*Și adormi târziu, cu mine'n gând,  
Ca să visezi de mine!*

Evident poezia e lirică; ceea ce ne-a impresionat a fost durerea, plânsul și suferințele mamei văduve ce își așteaptă mereu fiul dus și care nu se mai întoarce. Tot focul acesta pătimaș al dragostei de mamă o consumă și peste puțin o va duce la mormânt.

Să cercetăm acum literalicește această poezie pentru a-i stabili calitățile **intriinsice**, valoarea ei ca atare și ierarhizând-o s'o comparăm întrecută cu „o, mamă“ a lui Eminescu.

Poezia lasă asupra-ne o întipărire deosebită ce nu se mai șterge, întipărire ce analiza, câte odată, o mărește și spre sfârșit micșorează. E deci realizată estetic numai parțial și în amănunți vom vedea treptat-treptat în ce stă slăbiciunea defectului ei.

Poetul ne evocă atmosfera de singurătate și de pustiu în care această durere de mamă sălășluiește: ploii, solii singuratași—moara tăcută și ascunsă, apa viind neînțeles; totul predispune pe lector la crearea situației sentimentale adecvate. Aceasta se desăvârșește în amănunțime prin calitățile picturale de clar-obscur, în care e cufundată moara, unde mama își așteaptă feciorul.

*Tu torci. Pe vatra veche ard,  
Poenind din vreme'n vreme,  
Trei vreascuri rapte dintr'un gard,  
Iar flacăra lor geme:*

Și mai departe.

*Clipește abia din când în când  
Cu stingerea'n bătaie,  
Lumină cu umbre-amestecând  
Prin colțuri de odaie.*

Și acest clar-obscur în care modesta casuță e învălășată, poetul c'ută să-l răsfrângă și în sufletele celor ce veghează.

Dă aici slăbiciunea poeziei întrucât nu reușește de-ât în parte să ne arate și să ne motiveze nestîlnsa durere a mamei. Până acum vedeam durerea sugerată, oară cum prin coloritul pe care lucrurile neînsufleteite îl primesc dela suflete și-l restrâng și ele la rându-le.

(Urmare în numărul viitor)

Mieju Bobeș



## ROD NOU

*Rod Nou, născut cu 'nbelșugare  
Din frământări ce zac în neant;  
Fălfăie-ți roada sfântă 'n zare  
In străluciri de briliant.*

*Dă omului speranța toată  
Să vază 'ntine un alint,  
Că tot ce 'nvârte 'a lumii roată,  
Se pierde trist în labirint!*

*Pășind cu drăptul în viață,  
Trecut în tine s'a zărit;  
Dar și prezentul ne învață  
Că vei rodi în înfinit.*

*Deaceea crește, te ridică  
In legănări de sbor măreț  
Ș'în drumul tău n'ar fi nimică,  
Să nască 'ntine gând răsleț.*

C. Cimțrola.

### Cronica Literară.

## „GOLIA“

(roman)

de IONEL TEODOREANU

Noul roman al D lui I. Teodoreanu, aduce un nou aspect al marelui romancier. Dacă până astăzi, în numeroasele sale lucrări, d-l I. Teodoreanu s'a lăsat furat de frumusețea cadrului în care își punea eroii să-și desfășoare noianul de stări sufletești, conflictul fiind tratat în penumbră, de astadata d-sa, pe primul plan al romanului „Golia“ așează personajele variate și complexe, cu un valmașag întreg de patimi a căror descifrare, creatorul lor o face cu neîntrecută dibacie.

„Golia“ e povestea trista lui Adrian Arabu, sortit să treacă prin calvarul vieții de copil ramaș fără tată. Mama lui se remărita iar el se închide într'o dureroasă tăcere. Incetul cu incetul se înstreinează sufletește de ai lui și nu-i place să trăiască decât numai pentru streini.

Acest erou predestinat parcă numai suferințelor, trece prin viața sbucimându-și sufletul său tânăr, iubitor și încrezător în dragoste. Gloanțele unui degenerat, Hâncu Golia, pun capăt suferințelor lui.

E prea greu de redat în câteva cuvinte subiectul romanului d-lui Teodoreanu: el trebuie savurat de cititor în liniștea odăii căci numai citindu-l putem să ne dăm seama de valoarea acestui roman căci numai așa ne putem da seama și numai așa vom putea cunoaște caracterele eroilor lui Teodoreanu. Vom cunoaște suflete cinstite, resemnate, suflete sbucimate trăindu-și restul zilelor în depănarea amintirilor, suflete bolnave stăpânite de patimi și salbaticie, peste care trece fiorul fatalității ca în tragedia antică—cu o putere de evocare neegalată încă în literatura noastră.

Stilul în care este scris acest roman, este același stil cu care d. Teodoreanu ne-a

deprins de mult, acelaș stil, bogat și colorat.

La succesele de până astăzi ale d-lui I. Teodoreanu se adaugă încă unul și—poate—cel mai durabil.

Val. Neagu

## Baladă.

Albe... Dinspre zări apuse s'au ivit spinări.  
Stinse... S'au pornit din ceruri, veșnice chemări..

Albă.. S'a pornit din ceruri rază solitară,  
Rece... Turțurii de gheață, gene ne'nghețară.

Țipăt... Cumpeni de fântână se aud departe  
Țipăt... Din păduri uscate, țipete de moarte...

Cruce... Cruce de fântână piânge plângător.  
Țipăt... Cumpeni de fântână țipă iertător....

Zare... Zare cenușie, iarna e cu noi,  
Urlet... Urlet pe câmpie, urlet de strigoi.

Cruce... Cruce de fântână, zarea-i azarié,  
Plângeri. Văi adânci se'ngână; plânge o stafie.

Zare.. Zare cenușie, urlet de strigoi,  
Țipă... Țipă o stafie, țipă după noi...

Liuben Dumitru

## Scrisoare.

Să-ți scriu vre'un cântec Doamnă, sub ceardac,  
Acum când toate gândurile-mi tac?!

Să-ți povestesc târziu, sub clărul lunii  
Cum înfloresc a doua oară prunii?!

Și să-ți mai spun pe urmă ce înseamnă,  
Când înfloresc salcâmi'n toiu de toamnă...

Când plâng pe drum copii de sfinți săraci  
Sau când sărută bruma strugurii pe araci?!

Iu fiecare toamnă grea—cu rod,  
Ne vizitează câte o fiică de voevod...

Și 'așteaptă până-i toamna mai pustie,  
Să-i scrie vești tătănelui din vie...

Iar când corite cară rod de piatră  
S'adună scara clacă lângă vatră;

Ș'un crainic alb, întrând cu traista'n casă,  
Imparte'ncet ciorchini de tămâioasă

Șt ți-ași mai scrie multe încă Doamnă,  
De n'ar țipa prigoriile 'a toamnă...

De n'ar ieși Cristoși târzii prin lanuri,  
Și n'ar opri corite pe la hanuri ...

Liuben Dumitru.



Înainte de a ajunge acasă, la intrarea în sat un dangăt da jale al clopotelor dela biserică se auzia

Par'că plângeau pe cineva... Dal plângeau moartea bunului moș Radu, tocmai la reîntoarcerea mea.

.....

Îndată ce gândul meu pribeag ajunge aci... eu mă reîntorc la realitate; soarele de mult a apus, iar eu am pe obraz două lacrimi, cari nu-s decât amintirea basmelor lu moș Radu.

Mircea Mărdărescu

## Doina.

*Un cântec vechiu din vremuri de restriște  
Îmi amintește încă grozava privesște  
Când se-abătea urgia pe-al țării noastre plaiu  
Și când gemea pământul sub ropote de cal*

*E doina noastră sfântă, e cântecul străbun  
Ce-a 'nduioșat pe-orcine chiar pe-un dușman păgân,  
E doina noastră sfântă ce vine de departe,  
Ce va pleca odată cu soarele la moarte.*

*Și ea răsună astăzi la munte și prin văi,  
Încurajând la muncă fecioare și flăcăi.  
Ea mângâie și alină durerile oricui  
Făcând să se mândrească Românu'n țara lui.*

Tity Moiescu.

## LUPII...

Flăcăul cuprinse ciocul bărcii și vasli. Barca iunecă pe apă ca un țipar—trase o dungă întunecată. Valurile se furișau pe sub pânțele bărcii și porneau să se piardă în mulțimea undelor sticloase..

Pe cerul plumburiu sclipeau stele de jar.

Roșie, luna tremura după un deal. Când ajunse la mijloc, dădu un chiot. Ecoul urma să sbiere departe, pierzându-se 'n slavi... Un alt chiot îi răspunse. Barca trecu după un cot înalt, lopețile plescăiau rece, tăios... Salcile'și ridicau brațele 'n aer, negre... sinistre... Zapada alba pe mal... Un foc ardea undeva, la ușa unui bordeiu. Barca se opri la mal... Flăcăul trecu dincolo și după ce întipse țarușul în pamânt, porni printre sălcii...

Dulai batrani dormeau sub o șura... unul sări, lătră, apoi ca-și-când l-ar fi cunoscut, amuți... Flăcăul intra în bordeiu. Un foc ardea în soba spoită cu alb. Iși scoase căciula, o trânti pe lavița și dădu „bună seară.“ Flăcările palpaiau roșii, tăind întunerecul odăii...

— „Mă Nae,“—vorbi unul— „ai dus sare la oi?“ Flăcăul holbă ochii. Iși trecu mâna peste mustațile-i abia misiude.

— „Vai de mine, uitaiul...—și dădu sa plece. Iși îndesă căciula peste urechi și eși..“

Nu se auzea decât plescăitul ciudat al apei... tresări... Pădurea era mai neagră; cren-gile se ridicau mai drepte, se 'ncruciau par'că prevestind ceva...



Indepărtări s'auzeau măraituri... fugea ceva... fugea... fugea...

Deodat ase opri... intoarse capul...

Razele lunii arătau ceva, ca o pată pe zăpada albă... se'nf.ora... un gând ti trecu repede prin minte... unul... numai unul... „Lupii“... Caută sa strige... era departe.

Barca îl aștepta legănându-se ușor...

Se uita la barca, se uita la pădure... se rarea din ce în ce... Și lupii erau aproape.. aproape de tot... Unu-i ieși în cale; ochii sticleau... Fără să știe, o luă la goana... Sari în barcă... Un lup sari după el... Ceilalți lunecară'n apă... O lopată se ridică'n aer, izbî undeva'n gol... lupul se feri... se ridică în două picioare apucându-l cu colți de gât... În clipa aceea, barca se isbi de malul din față... Se luptă să scape de colții... Zadar-nic... Simțea apa rece tăindu-i mij'ocul.

Se auzea acum plescăitul ritmic al apei.. Simiți răcoare la picioare... la brau... barca se scutund... Deschise ochi mare.. mari de tot... Luna i apară în fața roșie... roșie... Pădurea, malul, fugeau prin fața lui... Apa-l înghiți... îl rapî... Două mâini se ridicară, clipociră pe fața sticloasă a apei, apoi dispărură...

Undeva—departe—bătea o toacă, probabil de utrenie...

Simeon Dumitru

Fani Popova—Mutafova.

## STREIN

*Da dacă era miliardar? Și inimele tuturor se opreau îmbătate de visuri fantastice. Dolari! cuvântul magic descoperea tezaure de amintiri un trecut demult uitat revznea ca prin minune, amintiri vibrau și înconjurau musafirul cu toate calitățile posibile, se mirau cum au putut să respire până acum fără el, au scos din lăzi prăfuite din pod, portrete mici decolorate: acesta era Sava la doi, la trei la șapte ani—ce copilăș blând și frumos! (și sora își amintea de plete), iar acesta era Sava în uniformă de elev și de ofițer (nimeni nu vroia să-și amintească de eliminarea din liceu și din școala militară) și acesta era Sava astfel cum era când a plecat pentru America... Și toți își închideau ochii sentimental și oftau.*

*Iar undeva suna neconținut un zăngănit de aur și cineva murmură—dolari, dolari! Ce minuni erau în stare să săvârșească..*

*Mătușa bătrână o să se ducă la băi că să se lecușască, și în împrejurarea cea mai fericită putea să-l suradă și hadjilâcul; sora mai mare o să-și plătească dintr'odată casa, iar cea mai mică va da în cele din urmă zestre ficei sale urîle și o să o mărite; rudele și verii vor avea ceace visaseră întreagă viața; automobil, haină de piele; plimbare până la Paris, foot-ball... Și musafirul li se pūru foarte apropiat și scump. Ajungeau până la umilință când își aminteau că un timp stăt de îndelungat au fos lipsiți de el, chia simțeau că vor începe să-l iușeașcă cu*

adevărat. Acesta nu era acel ștregar îndrăzneț, care plecase demult spre acea țară îndepărtată. Se întorse-se un bătrân înțelept cu privirea tristă și cu surîsul obosit. Se vedea, că viață șlefuisse cu o daltă ascuțivă din acea rudă crudă — o piatră curată și strălucitoare.

trad. de limba bulgară

Dimităr Petrof.

## Cronica științifică

### Părerii vechi și noi asupra atomului.

După concepțiunile moderne corpurile din natură nu pot ajunge la dimensiuni care trec peste anume limite. În ceea ce privește reducerea materiei prin divisibilitate, ea este limitată în sensul că un corp nu poate fi fragmentat decât până la limita sub care nu putem scobori fără a modifica proprietățile fizice și chimice ale acestui corp. Cea mai mică particică dintr'un corp care mai păstrează proprietățile corpului întreg poartă numele de moleculă. Pentru a ne da seama de micimea unui asemenea moleculă este suficient să știm că o moleculă de hidrogen cântărește o unitate din a 24-a zecimală a unui gram.

Se pare însă ca și în sensul opus, adică în acela al aglomerării materiei, pentru a da naștere corpurilor cerești de dimensiunile considerabile pe care le stabilește astronomia, exista o limită care nu poate fi întrecută. Când această limită este atinsă, materia nu mai poate fi ținută strânsă laolaltă și se fragmentează dând naștere la noi corpuri cerești. Chestiunea această însă intră în domeniul așa numitor problema cosmogonie de care nu ne ocupăm ci vom căuta să arătăm după puținele mele cunoștințe și după cartea Domnișoarei Gabriela Gabrovschi, intitulată, „Atomii de azi“ părerile vechi asupra constituției materiei.... Sunt aproape 25 de secole de când,.... la începutul civilizației grecești cațiva adânc cugetători... fără tradiție experimentală și fără aparate, călăuziți numai de intuiție, afirmară după îndelungate frământări, ca materia corpurilor este alcătuită din particule nedestructibile, în mișcarea veșnică, atomi pe care hazardul sau destinul i-ar fi grupat în decursul vremurilor. Semănătorii de idei ai școlii din Elea, Leucid și Democrit, credeau că divisibilitatea corpurilor poate merge până la o anumită limită, până la atomi care erau considerați ca țărâmituri din ființă necreată. Aceștia erau socotiți de acelaș fel, ne-schimbători și nu se deosebeau decât prin mărimea lor. Iasă nici *Moschus* din *Sidonia*, nici *Leucip* sau discipolul sa *Democrit* din *Abdera* nu ne-au înlesnit prin pergamentele ce ne-au lasat, posibilă înțelegere aceia ce ar fi putut avea vre'o valoare științifică din

concepția lor. Și nici în frumosul poem cu mult posterior în care Lucrețiu expune atomismul lui Epicur nu se indică în ce mod filozofii greci au ajuns la imaginarea unei structuri granulare pentru materie. Ei explicau lumea cu ajutorul divinității și totuși în afara de religie.

Din lupta celor două școli grecești Ioniaca și cea Dloata, a răsărit un nou popor al *atomilor*. *Empedocle* vine cu o alta ipoteza, socotind lumea făcută din 4 elemente: apa, aer, foc și pământ. Elementele din urmă nemulțumesc pe Aristotel care formează alte idei și teorii, dominante în dealungul Evului mediu.

După el corpurile nu se caracterizează după elementele alcătuitoare ci prin *însușirile acestor elemente*. Aristotel propune pentru o explicare mai ușoară a constituției corpurilor 4 însușiri fundamentale: *cald, rece, uscat, umed*. Prin unirea acestora două câte două, se obțin elementele arătate de Empedocle, anume *cald uscat* da naștere *focului*; *uscat—umed aerului*; *rece—uscat pământului* și *rece umed apei*.

Pentru că cei vechi aveau mare antipatie față de experiențe, toate ideile erau greșit interpretate. În perioada alchimistilor, încercările oamenilor de știință de a înlocui proprietățile elementare ale lui Aristotel prin elemente ca sulfu, mercurul, sare etc., n'au avut un rezultat mai bun. În perioada următoare așa numită Iactro chimică, ideile asupra constituției materiei încep să se clarifice. Astfel în jumătatea secolului XVII, Robert Boyle, dă lovitura teoriei greșite a lui Aristotel, precizând nașunea de element. El spune că 'ntradevar, corpurile sunt făcute din elemente nu însă din cele aristotelice. El a mai precizat nașunea de corp compus și corp simplu... În tot acest timp de gândire și de îndreptare, constituția materiei n'a fost încă bine lămurită. Abia în anul 1803 John Dalton a fixat atomul în știință dându-i o realitate fizică. Căutând o explicare ușoară a legii proporțiilor multiple, el își reaminti de ideile marilor cugetători greci. Insa cunoștințele pe vremea sa erau așa de reduse, încât oamenii în orbirea lor, nu vedeau nici o deosebire între *atom* și *moleculă*.

Ba ceva mai mult, la început teoria lui a fost primită cu neîncredere, după cum și ipoteza lui Gay Lursac.—Ideile acestor doi din urmă sprijinira mult teoria lui Dalton.

Însfârșit pe la mijlocul secolului trecut, se explica în mod larg, nașunea de atom și molecula. Acest merit atât de însemnat se datorește chimiștilor francezi *Gherhard* și *Laurent* și chimistului italian *Camitzzara*. Descoperirea teoriei lor, a aruncat o nouă lumină asupra multor *enigme* cari până atunci se încurcau. Existența atomilor n'a putut fi învederată direct, totuși realitatea lor este un fapt dovedit cu cea mai mare rigurozitate prin

recentele cercetări de laborator, așa că putem clădi existența atomilor și moleculelor întreaga noastră concepțiune despre constituția materiei. Nimeni n'a putut vedea încă nici atomi nici molecule. Deabia dacă ultramicroscopul răsplătește munca omului arătând granule de coloizi, de zece ori mai mari decât moleculele. Cu toate acestea atomi și molecule există! Pentru cei de azi, lucrurile acestea sunt realități; căci aparatele fizice au ajuns la un grad de dezvoltare, așa de mare, încât acestea au devenit ajutoare neprețuite ale simțurilor noastre neputincioase. Astfel fotografiile Röntgen ne pot arăta poziția atomilor în cristale. Iar cercetările recente ne îndreptătesc să admitem ca toți oamenii de știință, că fiecare atom la rândul său e alcătuit dintr'un sâmbure central încărcat cu o anumită cantitate de electricitate pozitivă și dintr'un număr oarecare de corpuscule încărcate cu electricitate negativă numiți *electroni*, cari se învârtesc în jurul sâmburelui central. Cu alte cuvinte fiecare atom al unui corp simplu este un adevărat sistem solar, așa constituit încât sarcina electrică pozitivă a sâmburelui central să fie egală cu suma sarcinilor electrice a tuturor electronilor, cari alcătuiesc atomul numai în cazul când acesta nu este electrizat adică este în stare neutră. Un atom se va deosebi prin urmare de altul numai prin numărul electronilor, din care este constituit, pentru ca împreună cu sâmburele central să ne dea un atom neutru adică neelectrizat.

Se vede de aci că atomul nu este ultima particulă a materiei, căci și el la rândul lui se poate desface în alte părți, electroni și sâmburele central, aceasta din urmă numit și proton. Așa dar, înțelesul etimologic al cuvântului *atom* nu se mai potrivește cu concepțiunile noastre despre atom, căci și el se poate divide mai departe. Din punct de vedere chimic, acest înțeles este încă destul de corect pentru că atâta timp cât atomul unui element este complet adică cuprinde numărul normal de electroni pentru ca să fie neelectrizat, el se bucură de toate proprietățile acelui element. Fără a mai insista asupra acestei chestiuni, priviți asupra unei alte particularități importante a acestei noi concepțiuni și anume asupra faptului că materia în ultima analiză se reduce la electricitate. Iată unul din rezultatele de competență al cercetărilor fizicienilor moderni. Cine ar fi crezut acum câteva decenii în urmă, că Thales din Milet, descoperind că chihlibarul trecut capătă proprietatea de a atrage corpuri ușoare, a descoperit nu numai una din forțele cele mai misterioase ale naturii ci și fundamentul lumii materiale, căci cum se vede materia se reduce după ultimele cercetări și analize la electricitate.

**Moh. Cara Ali,**



## Reviste, ziare, cărți.

„**VIAȚA ROMÂNEASCĂ**“ anul XXVI  
—No. 1 Ianuarie—1934.

Vechea revistă ieșană cu o reputație frumoasă în lumea literelor românești ne apare complet schimbată—acum la mutarea ei și la reorganizarea ei. Incăpută pe mâini bune, **Viața românească** și-a deschis porțile multora dintre tinerii scriitori. Ultimul număr ne aduce pe lângă știuta critică a D-lui G. Călinescu—câteva articole de literatură, sociologie și filozofie; la rubrica revistelor românești D-l Călinescu promite tinerelor publicații o mai mare atenție și o încurajare—care credem va fi binevenită la timp.

„**ROMANIA NOUA**“—anul II—Cluj—1934  
Tara lui Simeon Barnuțiu și a lui Heliade Rădulescu, a lui Iosif, Coșbuc și Goga, trimite în fiecare săptămână cuvânt frățesc dincoace peste munți. Ultima adiere de rășină ne-o aduce ziarul „**România Noua**“ Interesantă întodeauna, rubrica Culturale—Artistice—Literare—în care se dă o deosebită atenție mișcării culturale românești. Ultimul număr ne aduce datorită penii D-lui Condrea articolul „ziarul provincial“ cuminte și cu dreptate scris. Dându-ne ca exemplu ziarul „Vestul“ autorul arată calea ce-ar trebui bătută de ziarele provinciale.

„**ABECEDAR**“—anul I,—36-40 Turda-Arieș —1934

Publicistica ardeleană nu se oprește nici la Cluj, nici la Brașov și nici la Arad. Turda și-a găsit și ea un loc în cultura de mâine a Țării, în persoana revistei „Abecedar“ Revista, condusă de elemente tinere și talentate, „abecedarul“ promite din ce în ce mai mult. Problemele literare ce se discută în paginile sale rar se întâlnesc la reviste, de talia și vârsta, „abecedarului“. Ultimul număr ne aduce calibrarea D-lor Gr. Popa, George Boldea, Th. Mureșanu, Emil Giurgica, Olga Caba, Yvone Rassignon etc. Se recenzează cărțile D-lor Gala Galaction, Geo Bogza, s. a. Continuând un drum sănătos—croit de înaintașa sa „Gândirea“ „Abecedarul“ va lăsa urme vizibile în paginile literaturii românești.

## Poșta redacției.

**T. Moiescu** — Mulțumiri. „Răzbunarea“ în numărul viitor.

**Br. Lazăr.** Nu se publică. Sunt defecte ce nu ne permit să le publicăm.

**R. Tudor**—Altădată să nu împarți lucrarea.

**F. Dumitru.** Nepublicabil Reveniți la numărul trei cu ceva mai bun.

**H. P.**—Dacă ne-ai fi comunicat numele, am fi publicat-o.

**G. Carșeli**—Respinsă la cenzură.

**St. St.**—Respinsă la cenzură.

# ROD NOU

Revistă literară—artistică—științifică  
Sub conducerea unu comitet

Redacția și Administrația:

Biblioteca Lic. „DUROSTOR—Sillstra

Abonamente un an—lei 50 —Autorități 100 lei

## SUMAR

Rod Nou	Glasul Nostru
Laurențiu Georgescu	Nocturna
Mielu Bobeș	„Mama“ lui Coșbuc
C. Cimțrola	Rod Nou
Val. Neagu	Cronica literară
Liubên Dumitru	Balada; Scrisoare
Mircea Mărdărescu	Moș Radu
Tity Moiescu	Doina
Simeon Dumitru	Lupii
Dimităr Petrof	Strein
Moh. Cara—Ali	Cronica științifică

Reviste,

Ziare—

Cărți—

## POȘTA REDACȚIEI

Revistele și ziarele cărora le vine revista „ROD NOU” —sunt rugate a ne onora cu schimbul.

Domnii scriitori dobrogeni care doresc să le fie cărțile recenzate, sunt rugați a ne trimite câte un exemplar la redacție cu mențiunea „pentru rubr. Carnet Dobrogean” —

Responsabilitatea o are comitetul.

pu

Sografa „PROGRESUL” —Sillstra